

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*

Sufficiency School Administration Model for a Learning Center
Basing on the Philosophical Principles of Sufficiency Economy
in Opportunity Extension Schools

นันทวดี พุ่มเกิด, ศุภชัย ทวี และทีปพิพัฒน์ สันตะวัน
Nantawadee Phumkerd, Supachai Tawee and Teeppipat Suntawan
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nantawadee638@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ และ 3) ศึกษาแนวทางการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิจัยและพัฒนาเชิงคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) ศึกษาแนวทางการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ แบบเจาะจง จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สถิติที่ใช้คือ การสังเคราะห์ค่าคงที่เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

*ได้รับบทความ: 29 มกราคม 2562; แก้ไขบทความ: 26 มีนาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 28 มีนาคม 2564

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา มีรูปแบบที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างทางความคิด และมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความพร้อมของบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด และด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) เนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและกระบวนการบริหาร 3) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษาพอเพียง; ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) study the current state of sufficiency school administration for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools, 2) develop the sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools, 3) experiment the sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools. The research method is research and development and qualitative. The research 3 steps, one step study the current state of sufficiency school administration for a learning center basing on the philosophical

principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools. Two step develop the sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools. Three step experiment the sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools.

The findings revealed as follows:

1. It was found that for sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools the implementation was done in the aspects of 1) readiness of personnel, 2) administration and management, 3) learning management, 4) student activities and school activities, 5) obvious changes, 6) results extension potentiality with quality and efficiency.

2. The sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools comprised 3 parts, 1) Introduction consisting of ideas, principles, and purposes. 2) Contents consisting of components and process of sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools. 3) Conditions for success.

3. After experimenting the sufficiency school administration model for a learning center basing on the philosophical principles of sufficiency economy in the educational aspect of educational opportunity extension schools, it was found that the satisfaction of school administrators and teachers was at a high level.

Keywords: Sufficiency School Administration; Learning Center Basing on the Philosophical Principles of Sufficiency Economy; Educational Opportunity Extension Schools

1. บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาหรือแนวปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 40 ปี พระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำแนวทางในการพัฒนาในหลักแนวคิดพึ่งตนเองเพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใจของคนส่วนใหญ่ โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนถูกต้องตามหลักวิชาการ การมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นที่รู้จักกันดีภายใต้ชื่อว่า เศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548, หน้า 5)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นโรงเรียนประถมที่อยู่ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นจึงเหมาะสมที่จะนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษา แต่ยังไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยได้นำเอาแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร เกี่ยวกับแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาบูรณาการและผสมผสานแนวคิดที่สอดคล้องกับบริบทของการบริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. ศึกษาแนวทางการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ แบบเจาะจง จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อนำมาเป็นกรอบในการร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1. ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลักการ และวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและกระบวนการบริหาร ส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ

2. นำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มาตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 9 ท่าน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะวิพากษ์เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสม

3. ปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาและกระบวนการบริหารเพื่อให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้ 1) ออกแบบการทดลองการใช้รูปแบบในโรงเรียนขยายโอกาส 1 โรงเรียน 2) จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์รายละเอียดการดำเนินการให้กับผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ใช้ทดลอง 3) นำคู่มือและรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง 4) จัดประชุม

ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองเพื่อสรุปการทดลองใช้รูปแบบ 5) รวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลการประเมินรูปแบบ

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่มีรูปแบบที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างทางความคิด และมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความพร้อมของบุคลากร 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน 5) ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด และ 6) ด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำประกอบด้วยแนวคิดหลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางด้าน

การศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และกระบวนการบริหารส่วนที่ และ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทาง ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาจากตำรา เอกสาร แนวคิดหลักการพื้นฐานของการบริหารการศึกษา การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์พบว่า มีองค์ประกอบ ของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพร้อมของบุคลากร 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน 5) ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด 6) ด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพแลประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาพอเพียงให้ไปสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านศึกษานั้นในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ความรอบรู้ในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้วยความรอบครอบไปตามลำดับขั้นตอน

และสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสุรินทร์ ภูสิงห์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี พบว่า 1) การจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี จะจัดได้ดีเมื่อมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ องค์ประกอบที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดองค์การ การดำเนินการ ตัวชี้วัด ความสำเร็จการนำรูปแบบไปใช้และเงื่อนไขความสำเร็จ และองค์ประกอบด้านการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การบริหาร และจัดการ การปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษา การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่าย และคุณภาพนักเรียนตามลักษณะความมีชีวิตพอเพียง 2) รูปแบบที่นำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษามีลักษณะดังนี้ 1) หลักการจัดต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มียุทธศาสตร์ที่อยู่บนพื้นฐานการรู้จักตนเอง การช่วยเหลือตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการสร้างเครือข่ายหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขการมีความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับภูมิสังคม และโรงเรียนต้องเป็นองค์แห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

2) จุดมุ่งหมาย เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 3) การจัดองค์การยึดหลักการมีส่วนร่วม และเน้นการทำงานเป็นทีม 4) การดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และการประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่าย 5) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ โครงสร้างการบริหาร แผนปฏิบัติการ หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้จำนวนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวนแหล่งเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและรายงาน การประเมินตนเอง 6) การนำรูปแบบไปใช้โรงเรียนมียุทธศาสตร์ ขั้นตอน วิธีการอย่างเป็นระบบ ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ ขั้นติดตาม แนะนำ และขั้นประเมินผล รายงานผลและขยายผล 7) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนต้องมีความรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดที่นักเรียน และให้ความสำคัญกับชุมชน ด้านความพร้อมของบุคลากร เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา พอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ซึ่งความพร้อม

ของบุคลากร เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ทั้งสุขภาพกายสุขภาพใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้ทางกาย ทางจิต ทางด้านสติปัญญาเพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในชีวิตและพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยความสุข เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในโรงเรียนและเพื่อให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกคนที่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนไปสู่เป้าหมายพร้อมที่จะปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

1.1 ด้านการบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบหนึ่งเกี่ยวข้องกับบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีมเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยผู้บริหารต้องเป็นทั้งนักบริหาร นักพัฒนา นักปฏิบัติ เพื่อนำมาสู่การพัฒนาอย่างพอเพียงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยร่วมกับครูและบุคลากรในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ตลอดจนแนวทางการดำเนินการตามเกณฑ์ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาผู้บริหารสร้างศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหารสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียนผู้ปกครอง

ผู้บริหารในสถานศึกษาอื่น ชุมชน และสังคม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานโรงเรียนผู้บริหารแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ กล่าวคือ การบริหารจัดการเป็นบทบาทหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องบริหารจัดการให้สอดคล้องกัน ได้แก่ การกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แผนปฏิบัติงานประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและนำผลมาพัฒนา มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีแผนงานโครงการกิจกรรม มีการดำเนินการ มีการติดตาม และมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ การดำเนินงานตามงบประมาณ การติดตามผลการดำเนินงานตามงบประมาณ มีการบริหารอาคาร สถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการเป็นอยู่อย่างพอเพียงสอดคล้องกับเจริญ อภิไชย (2551) ได้กล่าวไว้ การบริหารสถานศึกษาโดยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษา ต้องใช้หลักในการบริหารจัดการและประสานกันทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากร การบริหารทั้งด้านบุคลากรงบประมาณสภาพแวดล้อม อย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระ ทุกชั้นปีและบ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะกับวัยและบริบทของโรงเรียน เพื่อปลูกฝังหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงจุดมุ่งหมายของการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่สถานศึกษาจะปลูกฝังหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียงให้เหมาะกับวัยของนักเรียน และบริบทของโรงเรียนครูจะต้องจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีการจัดทำหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูต้องจัดทำสื่อแหล่งเรียนรู้ จัดทำฐานการเรียนรู้ ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระต่างๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้ 4 ส่วน คือ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้อิงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของสุชาติ นันทะไชย (2548, หน้า 7-8) ได้กล่าวไว้ว่า การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนสามารถดำเนินการได้โดย 1) การจัดหลักสูตรสถานศึกษา 2) การ

จัดหน่วยการเรียนรู้สถานศึกษา บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้เฉพาะเรื่องเพิ่มไว้ในกลุ่มการพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับชั้น

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียนเป็นการจัดกิจกรรม เพื่อให้มีการฝึกปฏิบัติที่เสริมหนุนการจัดการเรียนรู้ที่บ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียง เช่น การมีฐานการเรียนรู้ต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย จิตอาสา บำเพ็ญประโยชน์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรจนเป็นกิจวัตรเพื่อให้เกิดการพัฒนาและช่วยเหลือกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียนต้องการจัดการเรียนรู้ที่บ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียง ครูต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยให้มีการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนให้หลากหลายเน้นกิจกรรมที่เสริมสร้างลักษณะนิสัยพอเพียงโดยให้นักเรียนฝึกคิดฝึกปฏิบัติจริง และผู้บริหารต้องจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนโดยการจัดให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรม จัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ส่งเสริมให้เป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและประสบการณ์ในการทำงานให้กับผู้ปกครองและชุมชนตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่มาศึกษาดูงานและเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาอื่นได้ นอกจากนั้น ผู้บริหารและครูต้องจัดกิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชน เป็นการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชนและขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนโดยมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีหลากหลายลักษณะ เช่น กิจกรรมด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับธรรมนูญ มีทอง (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง พบว่า โรงเรียนบ้านร่องแซง ได้นำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้แก่ ให้ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถ่ายทอดปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจตลอดจนค่านิยมพื้นฐานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรมมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการให้ความรู้ ประชุม อบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คณะครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนและสังคม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง มีการประสานงานกับเครือข่ายหรือองค์กรต่างๆ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สร้างความสามัคคีของบุคลากรในองค์กรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความตระหนักในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

1.4 ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวิถีชีวิต เข้าสู่เส้นทางพอเพียงของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จำนวนนักเรียนมากขึ้นสภาพแวดล้อมของโรงเรียนน่าอยู่ความ

สัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มโรงเรียน (ผู้บริหาร ครูและนักเรียน) รวมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง โดยให้ครูและบุคลากรได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้และ กิจกรรมเพื่อพัฒนา ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะ และอุปนิสัยพอเพียงและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรม ทั้งของโรงเรียนและชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินวิถีชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับสุรินทร์ ภูสิงห์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษา โดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะมีองค์ประกอบและการดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน นำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน ตระหนักเห็นความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดีผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดที่นักเรียน และให้ความสำคัญกับชุมชน และส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะความมีชีวิตพอเพียงอย่าง

ยั่งยืน คือ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขการมีความรู้คู่คุณธรรม

1.5 ด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นการที่สถานศึกษาพอเพียงมีศักยภาพ และความสามารถขยายผลการขับเคลื่อนอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เช่น การขยายเครือข่าย การเป็นพี่เลี้ยง การจัดการคณะศึกษาดูงาน โดยไม่ให้กระทบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้าน ซึ่งถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา ซึ่งสามารถนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อผู้บริหาร ครู นักเรียน พัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้มีความรู้ส่งผลให้โรงเรียนมีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายและขยายผล สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืนเป็นที่ยอมรับ และเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานของสถานศึกษาอื่นได้ ซึ่งในการสร้างเครือข่ายต่างๆ ดำเนินการได้ 3 วิธีการ ได้แก่ 1) สร้างเครือข่ายและขยายผลสู่โรงเรียนที่ต้องการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงและศูนย์การเรียนรู้ 2) สร้างเครือข่ายและขยายผลสู่โรงเรียนทั่วไปและหน่วยงานอื่น 3) สร้างเครือข่ายขยายผลสู่ชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดของสุชาติ นันทะไชย (2548, หน้า 8) ได้กล่าวไว้ว่า ควรสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นโรงเรียนนำร่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรและแนวทางการจัดการศึกษาจัดการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมโครงการตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ส่งผลให้ได้องค์ประกอบและนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารต่างๆ มาสร้างเป็นส่วนต่างๆ ของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา และกระบวนการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา และส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จมีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาว่ามีลักษณะเป็นโครงสร้างและองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีแนวทางการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ ส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสามารถดำเนินงาน บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นในส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วนของรูปแบบจึงเป็นโครงสร้างสำคัญในการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง และสอดคล้องกัน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสื่อสารเกี่ยวกับปรัชญาหลักการของการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารศึกษาเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ ของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา จนเกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้องสอดคล้องกับเบนเชวิค (1984) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญคือเป็นผู้ประสานงาน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ประสานที่ทั้งภายในสถานศึกษาของตนเอง และประสานงานต่างๆ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ด้วยบทบาทเป็นผู้สื่อสาร ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่บุคลากรทั้งภายในสถานศึกษาติดต่อสื่อสารได้ โดยไม่แบ่งระดับหรือชนชั้น

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ แสดงให้เห็นว่าการที่จะขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ อยู่ที่ความตระหนัก ความเข้าใจ ความมุ่งมั่น ตลอดจนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ทำหน้าที่บริหารจัดการ ซึ่งนอกจากจะต้องพัฒนาตนเองด้านต่างๆ ให้สามารถบริหารโรงเรียนแล้ว ยังมีภารกิจที่สำคัญคือ การพัฒนาบุคลากร พัฒนานักเรียน และร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้บริหาร และครูให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.2 จากผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยประยุกต์ใช้ดังนี้

1.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำรูปแบบไปศึกษาตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคน ควรมีการประชุมชี้แจง ครูและบุคลากรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

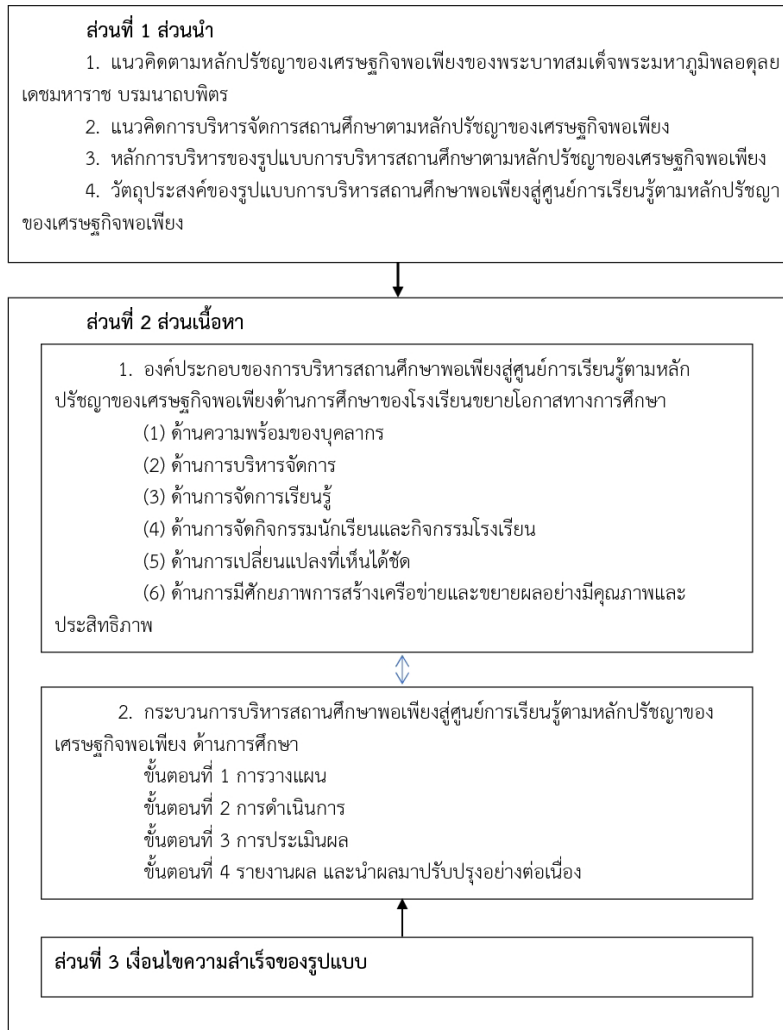
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้เห็นบริบท ปัจจัยนำเข้าปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร และปัจจัยด้านผลผลิต โดยศึกษาเปรียบเทียบ การดำเนินการของสถาน

ศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละโรงเรียนเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ สู่การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ทางด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินสู่ศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้ตามภาพประกอบองค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

เจริญ อภิไชย. (2551). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ธนธรรม มีทอง. (2552). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียน บ้านร่องแซง. (การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุชาติ นันทะไชย. (2548). แนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. เอกสารการประกอบ การบรรยาย เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก <http://amin.edu.ku.ac.th/article/suchada.doc>
- สุนทร ภูสิงห์. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี. (การศึกษาปริญญาโทบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). การสร้างกระบวนการขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.
- Knezevich, Stephen J. (1984). *Administration of Public Education*. (4th ed). New York: Harper and Row.

